

Berachot Sources 27

מהרש"א [חדושי הלכות] מסכת ברכות דף לח עמוד ב

בד"ה מדקתני ירקות דומיא דפת כו' שהרי כו' עכ"ל דהכי משמע להו דרבנאי משמיה דאביי דדייק הכי ממתני' היינו בכל שלקות ואפילו בתומי וכתתי דלא משתנין לעלויא מברך עלייהו בפ"ה וכרב נחמן כמ"ש התוס' לקמן ולא מפליג כדמפליג רב חסדא לקמן וא"כ ע"כ דלא הוי ממש דומיא דפת שהרי כו' אלא כלומר דבהכי הוי דומיא דפת מה הפת כו' וק"ל:

רי"ף מסכת ברכות דף כז עמוד א

קתני ירקות דומיא דפת מה פת שנשתנו על ידי האור אף ירקות שנשתנו ע"י האור אמר רבנאי משמיה דאביי זאת אומרת שלקות מברך עליהן ב"פ האדמה וקיימא לן הכי דהא רב ושמואל ור' יוחנן כולהו סבירא להו דשלקות ב"פ האדמה ותניא נמי הכי יוצאין ברקיק השרוי ובמבושל שלא נמוח דברי ר"מ ר' יוסי אומר יוצאים ברקיק השרוי אבל לא במבושל אף על פי שלא נמוח ולא פליג רבי יוסי עליה דר"מ אלא במצה משום דבעינן טעם מצה וליכא אבל בעלמא אפילו ר' יוסי מודה דשלקות במלתייהו קיימי ומברכינן עלייהו בורא פרי האדמה ואפילו ג' תומי וכתתי. קרא חייא וסלקא וכרובא מברך עלייהו שהכל וכד שליק להו מברך עלייהו בורא פרי האדמה וכן כל מידי דלאו אורחינהו דאינשי למכלינהו בחיותייהו מברכינן עלייהו שהכל ואי שליק להו מברכינן עלייהו בורא פרי האדמה: אמר ר' חייא בר אבא אני ראיתי את רבי יוחנן שאכל זית מליח וברך עליו תחלה וסוף שמעינן מינה דכל היכא דאיכא כזית בעי ברכה תחלה וסוף אבל היכא דליכא כזית תחלה בעי ברכה שאסור לאדם ליהנות מן העולם הזה כלום בלא ברכה ולבסוף לא בעי ברכה:

רבינו יונה מסכת ברכות דף כז עמוד א

משום דבעינן טעם מצה וליכא ותימה הוא זה הלשון שלא מצינו דבעינן טעם מצה אלא לחם עוני ומפרשים רבני צרפת ז"ל דבעינן טעם מצה עניה וליכא וזו כיון שהיא מבושלת הויא לה מצה עשירה:

רא"ש מסכת ברכות פרק ו סימן טו

טו [דף לח ע"ב] על הירקות הוא אומר וכו' קתני ירקות דומיא דפת מה פת שנשתנה ע"י האור אף ירקות שנשתנו ע"י האור אמר רבנאי משמיה דאביי זאת אומרת שלקות מברכינן עליהן בפה"א וק"ל הכי דהא רב ושמואל^(א) ור' יוחנן כולהו סבירא להו דשלקות בפה"א ותניא נמי הכי יוצאין ברקיק השרוי ובמבושל שלא נמוח דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר יוצאים ברקיק השרוי ולא במבושל ואף על פי שלא נמוח ולא פליג ר' יוסי עליה דר' מאיר אלא במצה^(ב) משום דבעינן טעם מצה וליכא אבל בעלמא אפי' ר' יוסי מודה דשלקות במלתייהו קיימי ומברך עליהן בורא פרי האדמה הלכך כל ירק^(ג) ופרי ומיני קטניות שטובים חיינן ומבושלין מברכינן עליהן לאחר שנתבשלו ברכתן הראויה להן קודם בישול^(ד) אבל קרא וסלקא וכרובא וכיוצא בהן שטובים מבושלים יותר מחיין כשהן חיינן מברך שנ"ב וכשהן מבושלין דאישתנו לעילויא בורא פה"א ותומי^(ה) וכתתי וכיוצא בהן כשהן חיינן בורא פרי האדמה וכשהן מבושלין שהכל^(ו) דאישתנו לגריעותא ואפי' יש מי שאוכל אותם יותר ברצון מבושלין מחיים בטלה דעתו והולכים אחר הרוב ואף על פי שאנו רגילין לאוכלן מבושלין זהו לפי ששומן הבשר ממתיק טעמו ואגוז המטוגן בדבש האגוז עיקר ומברכינן עליו בפה"ע ויש שרוצים לומר^(ז) כיון דאילו בשלו בלא דבש נשתנה לגריעותא והיה ראוי לברך עליו שהכל נמצא מעליותא ע"י הדבש והדבש עיקר מברך עליו שהכל ולא מסתבר דאע"פ שנתעלה ע"י הדבש^(ח) מכל מקום האגוז עיקר^(ט) ורב אלפס ז"ל כתב דאפי' תומי וכתתי מברכי' עליהן בפה"א כשהן מבושלין ונראה דהיינו טעמא דידיה משום דסבר דרב חסדא פליג אדר"י ואדרב ושמואל ואין הלכה כיחיד במקום רבים ומיהו מסתבר דליכא מאן דפליג אהכרעה דידיה^(י) ורב נחמן אוקי פלוגתייהו בפלוגתא דתנאי ולא מיתוקמא מילתיה דעולא דאמר משמיה דר' יוחנן דשבשתא הוא וכולהו אמוראי סברי שלקות מברכינן עליהן בפה"א ואף על גב דלא צריכינן השתא להכרעה דרב חסדא מ"מ סברא טובה היא דכיון שנשתנית לגריעותא נשתנית ברכתו:

חדושי הרשב"א מסכת ברכות דף לח עמוד ב

קתני ירקות דומיא דפת, פי' ולא דוקא דומיא דאלו בפת דוקא בנשתנה ע"י האור הא לא נשתנה ע"י האור בורא פרי האדמה ואלו בירקות אף בשנשתנו וכ"ש בשלא נשתנה.

ואני אומר כל שתחלתו בורא פרי האדמה שלקו שהכל וכל שתחילתו שלקו בורא פרי האדמה, מסתברא דלא דוקא כל שתחילתו בורא פרי האדמה וכל שתחילתו שהכל, דא"כ כי קאמרינן בשלמא כל שתחלתו שהכל משכחת לה בסילקא קרא וכרובא אלא שתחילתו בורא פרי האדמה שלקו שהכל היכי משכחת לה, מאי קא קשיא לי' וכי לא משכח

ירקות שמברכין עליהן בתחילתן בורא פרי האדמה, ואיהו דקא משני משכחת לה בתומי וכתתי אטו כלהו שאר ירקי בר מתומי וכתתי מי מברכין עליהו שהכל והא רב חסדא גופיה הוא דקאמר בפ' בתרא דפסחים [ק"ד ב'] היכא דליכא שאר ירקי מברך אמרו בורא פרי האדמה ועל אכילת מרור אלמא אפי' אמרו מברכין בורא פרי האדמה בתחילתו, אלא ודאי ה"ק כל שתחילתו בורא פרי האדמה כלומר שאין דרכו ליאכל אלא בחיותו ואין דרכו לישלק ולפיכך עיקר ברכתו בתחילתו, א"כ כי שליק ליה פגים ליה ולא מברכין עליה אלא שהכל ולא משכחת לה אלא בתומי וכתתי, וכל שעיקר אכילתו בשליקתו ומשום הכי לא מברכין על תחלתו אלא שהכל א"כ כי שליק ליה אשבוחי משבח ליה ולפיכך מברכין עליה בורא פרי האדמה, וה"ה לכל שאינו נפגם בשליקתו וראוי בחיותו ובשליקותו שמברכין עליה בורא פרי האדמה דבמלתיה קאי, והיינו דלא קאמר תחילתו בורא פרי האדמה היכי משכחת לה אלא ה"ק תחילתו בורא פרי האדמה שלקו שהכל היכי משכחת לה כלומר שיהא שבחו בחיותו ונפגם בשליקתו היכי משכחת לה כנ"ל, אבל הראב"ד ז"ל כתב דלרב חסדא אפילו לא פגים להו כיון דאישתני מפרי האדמה מברך עליה שהכל.

לא היא ע"כ לא קא"ר יוסי אלא גבי מצה דבעין טעם מצה וליכא, וטעמיה דר"מ לאו משום דלא בעי איהו טעם מצה דהא מודה רבי מאיר בירקות [פסחים ל"ט ב'] שאינו יוצא בהן לא בכבושין ולא בשלוקין ולא במבושלין, וטעמא משום דבעין טעם מרור וליכא, ולכריכת מרור נמי חיישין [שם קט"ו א'] דילמא אתי מרור דרבנן ומבטל טעם מצה דאורייתא, אלא דר' יוסי סבר מצה כי מבשל לה בטיל לה טעמא ור"מ סבר דלא בטיל טעמא, אבל במרור ושאר ירקות כולהו מודו דבטיל להו טעמייהו בבישול.

כתב ר"ה גאון ז"ל דאיכא מאן דגריס ולא היא בוי"ו ולמאן דגריס הכין ר"נ גופיה הוא דקא"ל כלומר אני אומר שיש לומר במחלוקת שנויה ואלא מיהו לא היא, ואיכא מאן דגריס לא היא בלא וי"ו ותלמודא הוא דקא דחי לה, ומיהו מסתבר טפי דלא גריס ולא בוי"ו דכיון דאמר ר"נ ואני אומר במחלוקת שנויה היכי קאמר איהו גופי ולא היא ואפי' גרסי' ליה תלמודא הוא דקאמר הכין.

אמר ר"נ בר יצחק קבעה עולא לשבשתיה כרבי בנימין בר יפת, פי' דקים ליה לרב נחמן דרבי חייא ורבי בנימין פליגי, ורבי זירא דקא תהי בה היינו דתהי היאך שנו מחלוקת בבי מדרשא בין רבי חייא ובין ר' בנימין דלא חשיב ר' בנימין למעבד שמעתי' פלוגתא בר' חייא, וכי מותיב רב שמואל בר רב יצחק מלא כבושין ולא שלוקין לרבי חייא הוא דקא מותיב ולסיועה לרבי בנימין דלר' בנימין כולהו שלקות לאו במילתיהו קיימי, וכן מצאתיה בירושלמי בהדיא דגרס התם רבי חייא בשם רבי יוחנן זית כבוש אומר עליו בורא פרי העץ רבי בנימין בר יפת בשם ר"י ירק שלוק אומר עליו שהכל נהי' בדברו א"ר שמואל בר רב יצחק מתניתא מסייע לרבי בנימין בר יפת אבל לא כבושין ולא שלוקין ולא מבושלין אם בעינן הם אדם יוצא ידי חובתן בהן בפסח א"ר זעירא מאן ידע משמע מן רבי יוחנן יאות רבי חייא בר בא ע"כ גירס' ירושלמית, אלא שאני תמה למה להו למעבדה פלוגתא ולשוויה לעולא משתבש ולדחיה לההיא דרב חסדא דאמר כל שתחילתו שהכל שלוקו ב"פ האדמה וכל שתחילתו ב"פ האדמה שלקו שהכל, ולפיכך מסתבר לי דר"נ בר יצחק בלחוד הוא דס"ל דפליגי ותלי ליה לעולא בשבושא אבל רבי זירא דתהי בה ה"ק היכי אפשר דעולא שביק אסהדתי' ושמעתייה דרבי חייא ונקיט דרבי בנימין בר יפת, אלא ודאי לא פליגי דרבי חייא בשנשתנה לעלויה כתרמוסא וכזית כבוש ואי נמי דלא אישתני לגריעותא ככולהו שלקות ורבי בנימין בר יפת בדאשתני לגריעותא כתומי וכתתי, ובירושלמי נמי איכא מאן דאמר הכין גבי הא דרבי חייא ורבי בנימין בר יפת דגרסי' התם אמר רבי יוסי ברבי בון ולא פליגי זית על ידי שדרכו להאכל חי אפילו כבוש בעינו הוא, ירק כיון ששלקו נשתנה, ונראה דטעות יש בגירסא זו והכין הוא זית ע"י שאין דרכו להאכל חי אפילו כבוש בעינו הוא וכסברתי' דרב חסדא ממש. והיינו נמי דמשמע לכאורה לקמן גבי פרמי זוטרי דליפתא דאי לאו רב יהודה דאמר דהאי דפרמינהו טפי כי היכי דנימתוק טעמיהו הוה ס"ד למימר דלא מברכין בהו בורא פרי האדמה אלא שהכל משום דקא"ר ס"ד דמיפגם פגמינהו דאלמא כל מידי דמיפגים בשליקיה מגרע גרעיה בברכותיה. ולהדין סברא תומי וכתתי חיינ בורא פרי האדמה, שלוקין שהכל דמפגם פגים להו, וכללא דכאיל רב פפא לקמן מיא דכלהו שלקי ככלהו שלקי לאו כללא הוא לכלהו ירקות שתהא ברכתן בשליקתן כמו בחיותן, ואף על פי שהראב"ד ז"ל כתב כן, אלא משום דכלהו לא מפגמי שלייתן אלא תומי וכתתי הוא דקאמר הכין, ועוד דהתם לאו למפסק הלכתא בשלקות אי בורא פרי האדמה אי שהכל קאתי אלא למימר דמיא דידהו כגוף השלקות והאי כדיניה והאי כדיניה, ותדע לך דהא לבתר דקאמר רב פפא פשיטא לי מיא דכולהו שלקי ככלהו שלקי בעי רב פפא מיא דשיבתא מאי, וכן נראה דעת רבותינו בעלי התוספות בתומי וכתתי אלא שרב האי גאון ז"ל ורב אלפסי והראב"ד ז"ל לא כתבו כן.

ולענין פרי עץ הנשלק כחבושים ואגסים י"ל ג"כ דבמלתיהו קיימי דאשבוחי משבחי כזית, אבל פירות אחרים שנפגמין כגון פרונ"ש וכיוצא בהן מברך שהכל לדברי הכל, וכן נראה מן התוס' שפי' בשם אחד מן הגדולים בהא דאמרינן בסמוך הביאו לפניהם פרגיות וכרוב ודורמסקין, דורמסקין פר"וניש, והא דלא בריך עליהו תחלה דהא פרי עץ חשוב טפי, משום דמיירי בשנתבשלו הדורמסקין ואין מברכין עליהן אלא שהכל, ומיהו אין עיקר פירושם מחוור אלא עשב הוא כמו שפרש"י ז"ל וכן נראה מן הירושלמי דגר' התם אייתיהו קמיהו פרגין ואחוונין וקפליטין אמרו נברך על קפלטא הוא פטר אחוניתא ולא פטר פריגתא נברך על אחוניתא לא פטרה לא דין ולא דין.

כיון דשקלת ליה לגרעינתיא בצר ליה שיעוריה, יש לפרש בצר ליה שיעוריה דאורייתא ודלא כמ"ד [כ' ב'] והם דקדקו עד כזית, אלא דאפי' כזית הוי דאורייתא, ויש לפרש בצר ליה שיעוריה דרבנן דאלו מדאורייתא אינו חייב לברך אלא בכדי שביעה אלא דמדרבנן דקדקו וחייבו אפילו עד כזית ברכה כעין ברכה דשיעור דאורייתא, ומיהו נראה דבין להדין פירושא בין לפרושא קמא כל שאין בו כזית אינו חייב לבסוף ברכה כלל, חדא דהא אמרי' הכא כיון דבצר ליה שיעוריה לא מברכין בסופיה, ומשמע דאפילו למה דדחינן ואוקימנן דבסופיה בריך בורא נפשות רבות קא מתמה רבי ירמיה, ואפילו תאמר דכיון דלרבי זירא קא מקשי לה למאי דס"ל בהא דרבי זירא קא בעי, כלומר למאי דסבירא לך דר' יוחנן בסופא בריך על העץ ועל פרי העץ כי שקלת ליה לגרעינתיא בצר ליה שיעורא ולא אפשר לברוכי עליה ברכה כשל תורה אבל לעולם בורא נפשות מברכין עליה, אפ"ה לאו סברא הוא שנשתנית ברכתו מחמת שיעורו שאין שנוי הברכות אלא בשנוי המין, אי נמי במין אחד בשנשתנית צורתו דהוה ליה כמין אחר כגון שנשתנה מחטה לקמח ומקמח לתבשיל או לפת אבל שתהא הברכה משתנה מרובי למיעוט הא לא אשכחן, ופת הבאה בכסנין דאמר רב הונא לקמן כל שאחרים קובעין עליה סעודה צריך לברך, כלומר שמברך לפניו המוציא ולאחריו ג' ברכות, וכי לא אכל אלא פחות מכאן אין מברך לפניו רק בורא מיני מזונות דאלמא הברכות משתנות בשנוי השיעורין, לא היא דפת הבאה בכסנין כי לא מברכין עליה המוציא אפילו על אכילת כזית היינו משום דחשבינן ליה כמשתנה ממינו, ותדע לך שהרי בפת דעלמא מברכין עליה המוציא בכזית ובפת הבאה בכסנין לא מברכין אלא בורא מיני מזונות, אלא דכשקובע עליו סעודה עשאו כפת דעלמא ואפילו לא קבע סעודה עליו אלא שאוכל כדי קביעות אחרים ג"כ הרי הוא עושה אותו כפת דעלמא שאוכלין ממנה הרבה כדי שביעה והוה ליה לדידיה כמי שלא נשתנה ממינו, ותדע לך שאם אין אתה אומר כן למ"ד והם דקדקו עד כזית ועד כביצה היאך לא שינו את הברכה כיון דבצר ליה שיעורא דאורייתא, ועוד אם לא רצו לשנות בברכות מה ראו שלא לשנות מכדי שביעה בכזית ועד כביצה ושינו לפחות מכזית ולפחות מכביצה, ועוד דהא משמע ודאי דלפחות מכזית או מכביצה ליכא ברכה כלל מדאמרינן אני כתבתי להם ואכלת ושבעת וברכת והם דקדקו על עצמן עד כזית ועד כביצה, ואי איתא לימא והם דקדקו על עצמן בכל שהוא, וממאן דס"ל הם דקדקו על עצמן נשמע למאן דאמר דכולהו שיעורי דאורייתא, כנ"ל, וגם בתוספות סוברין כן שאין פחות מכשיעור טעון ברכה כלל בסופו אבל בתחלתו ודאי אפילו כל שהוא טעון ברכה לפי שאסור ליהנות מן העוה"ז בלא ברכה, וכן נמי משמע מהא דהכא דהא לא קשיא ליה אלא בסופיה מאי מברך כיון דבצר ליה שיעוריה אבל ברישיה ניחא ליה.

ולכאורה נמי משמע לי דאיכא למידק מהא דבתחלתו מברך ב"פ העץ ואף על פי שאין בו כזית, דהא משמע דר' ירמיה לר' זירא קא מקשה למאי דס"ל לר' זירא דרבי יוחנן תחלה וסוף בריך עליו כעין ברכתו ממש, ואפ"ה לא ק"ל אלא סופיה מאי מברך וזה כפי הסברא שכתבתי דאין נוסח ברכה משתנית בין כשיעור לפחות מכשיעור, ומינה לאוכל פת פחות מכזית שמברך עליו המוציא, וכ"נ לכאורה מן הירושלמי דגרסינן התם בפרקין דהכא תני כל שאומר לאחריו ג' ברכות אומר לפניו המוציא לחם מן הארץ וכל שאין אומר לאחריו ג' ברכות אין אומר לפניו המוציא, התיבון הרי פחות מכזית הרי אין אנו אומרים לאחריו ג' ברכות מעתה לא יאמרו לפניו המוציא לחם מן הארץ, רבי יעקב בר אחא לשאר מינין נצרכה, כלומר לא אתא למעוטי אלא שאר מינין כגון אורז ודוחן ומעשה קדרה דכיון שאין מברכין אחריו ג' ברכות אין מברכין לפניו המוציא, הא פחות מכשיעור דפת של חמשת המינין מברכין לפניו המוציא אף על פי שאין מברכין לאחריו ג' ברכות, ומה שאמרו בירושלמי הרי פחות מכזית הרי אין אנו מברכין לאחריו ג' ברכות, לאו למימרא דג' אין מברכין הא מעין ג' מברכין, דכלל כלל אין מברכין לאחריו אלא דלישנא דמאן דתני לה נקט, וכסברא הזאת מצאתי לרמב"ם ז"ל שכך כתב בפ"ג מה' ברכות שלו אכל פחות מכזית בין מן הפת בין משאר האוכלים והשוותה פחות מרביעית בין מן היין בין משאר משקין מברך בתחלה ברכה הראויה לאותו המין ולבסוף אינו מברך כלל עכ"ל, גם הרב אלפסי ז"ל כתב כן בפירוש משמועה זאת וזה מבואר כדברינו וזכינו להסכים לדעתו בכל, וזה שלא כדברי הרב ראב"ד ז"ל שכתבתי למעלה בשמעתא דחביצא.

בית הבחירה למאירי מסכת ברכות דף לח עמוד ב

ירקות שאמרנו עליהם במשנה שמברך עליהם ב"פ האדמה אין הדבר שוה להיות דין בכלם אלא בשאולן בדרך שראויים לאכלן כיצד ירקות שדרכן לאכלן חיים ואם נתבשלו נפסדו כגון קשואים ואבטיחים ודומיהם מברך כשהן חיים ב"פ האדמה וכשהן מבושלים שהכל וירקות שדרכן לאכלן כשהן מבושלים ואין דרכן לאכלן כשהן חיים כגון קרא וסילקא ודומיהן כשהן מבושלים מברך ב"פ האדמה ונראה דוקא בשצורת הירק קיימת בהם וכשהן חיים שהכל ואם דרכן לאכלן חיים ומבושלין כגון שומין וקרתי ודומיהם מברך עליהם ב"פ האדמה בין חיים בין מבושלין ויין מבושל גם כן כתבו הגאונים שמברכין עליו ב"פ הגפן וכן הדין בתורמוס שאינו ראוי אלא לאחר שליקות הרבה שאחר שליקותו מברך ב"פ האדמה ומה שאמרו עליו שבקנוח סעודה אכלוהו ואעפ"כ הוא צריך ברכה יתבאר למטה בשמועת דברים הבאים לאחר הסעודה וכן בפירות ערמונים בין חיים בין שלוקין ב"פ האדמה וכן בחבושים הואיל ודרכן בשניהם ושקדים הנאכלים בדבש הנקרא נוגאט כתבו בתוספות שהפרי עיקר ועליו מברכין ויש אומ' שהדבש עיקר ועליו מברכין ואין נראה כן:

רמב"ם הלכות ברכות פרק ח הלכה ג

פירות או ירקות שדרכן להאכל חיים אם בשלן או שלקן מברך עליהן בתחלה שהכל ולבסוף בורא נפשות, וירקות שדרכן להאכל שלוקין כגון כרוב ולפת אם אכלן חיין מברך עליהן בתחלה שהכל ולבסוף בורא נפשות רבות, ואם בשלן או שלקן מברך עליהן בורא פרי האדמה ולבסוף בורא נפשות רבות, ז דברים שדרכן להאכל חיין ומבושלין אכלן בין חיין בין מבושלין מברך עליהן בתחלה ברכה הראויה להן, אם היו פירות עץ מברך בורא פרי העץ ואם היו פירות האדמה או ירקות מברך בורא פרי האדמה.

כסף משנה הלכות ברכות פרק ח הלכה ג

ג] פירות או ירקות וכו'. גם זה שם (דף ל"ח) ועל הירקות אומר בפה"א קתני ירקות דומיא דפת מה פת שנשתנה על ידי האור אף ירקות שנשתנו על ידי האור אמר רבנאי משמיה דאביי זאת אומרת שלקות מברכין עליהם בפה"א דרש רב חסדא משום רב שלקות מברך עליהם בפה"א ועולא משמיה דרבי יוחנן אמר שהכל נהיה בדברו. ואני אומר כל שתחלתו בפה"א שלקו שנ"ב וכל שתחלתו שהנ"ב שלקו בפה"א. ופירש"י ואני אומר ליישב דבריהם שאינן חולקין כל ירק הנאכל חי שתחלתו בפה"א שלקו אפקיה ממילתיה לגריעותא ומברך שהכל ולקמן מוקי לה בתומי וכת"י. ופסקו התוספות והרא"ש ז"ל כרב חסדא וכן דעת רבינו ודלא כהר"ף שפסק דאפילו תומי וכת"י ששלקן מברך עליהם בפה"א:

משנה ברורה סימן רה ס"ק ז

(ז) מצד עצמן - עיין באחרונים שכתבו דאם היה מבשל ירקות עם בשר [או שטגן בשומן] שכוונתו ודאי לאכול גם הירקות עצמן בודאי צריך לברך עליהן בפה"א אפילו אם טבע אותן הירקות להשתנות לגריעותא כשמבשלן בלא בשר ושאינו הכא דלא ניתנו שומים בתוך הקדרה בשביל עצמן רק כדי ליתן טעם בהבשר אלא דממילא מקבלין הם ג"כ הטעם מהבשר ונשבחו [ט] ע"כ מברך עליהן רק כברכת הבשר. ולפ"ז אם טיגן [י] בצלים [יא] בשמן או בחמאה כדי להשביחן מברך עליהן בפה"א דהרי הבצלים נשתנו לעילויא ע"י הטיגון והם העיקר אצלו וה"ה כל כה"ג:

באור הלכה סימן רב סעיף יב

* ואם אין דרך וכו' - צ"ע מלקמן סימן ר"ח ס"ד אכל דגן חי וכו' ודין זה נובע שם ממה דאיתא בגמ' ל"ז הכוסס את החטה וכו' ואולי משום זה שינה הרמב"ם בפ"ג דברכות ה"ב ולא העתיק הברייתא הנ"ל כדרכו בכל מקום אלא כתב אכל דגן שלוק לאשמועין דדוקא שלוק אבל לא חי ומשום דאין דרכו לאכול חי ודלא ככ"מ שם. ואולי יש לתרץ גם לפסק השו"ע דמיני דגן כיון שהוא מוכן למזון חשיב יותר ועיין במגן גבורים מש"כ בשם שיו"ב בזה:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רה סעיף א

(א) על הירקות מברך (א) בורא פרי האדמה, (א) ואפילו (ב) בשלם; (א) וכן כל פירות (א) א א [א] * (ב) וקטניות * שטובים חיים ומבושלים, מברך עליהם לאחר בישולם כברכתם הראויה להם קודם שיבשל; אבל קרא וסילקא ב (ב) וכו' וכרוב וכיוצא בהם, <א> * שטובים ג (א) מבושלים (א) יותר מחיים, * כשהם חיים מברך שהכל, (ד) לאחר בישולם בורא פרי האדמה; <ב> (א) (ב) ד א <ב> (א) ותומי (פ"י שומים) ג (א) וכת"י (פ"י פורט בלע"ז) (ה) כשהם חיים, בורא פרי האדמה; לאחר שבישלם, שהכל. הגה: (א) דמחשבי (א) נשתנו (ב) לגריעותא, אפילו בשלם (א) עם בשר ונשתבחו <ג> ה <ב> (א) אין השבח (א) מצד עצמן אלא מחמת הבשר שבהם (הר"י פ' כיצד מברכין).

משנה ברורה סימן רה ס"ק א

(א) ואפילו בשלם - ומיירי שטובים לאכול בין חיים בין מבושלים וכדמסיים אח"כ גבי פירות וקטניות: